

Jaarverslag 2022
Stichting Sint Janskerk Schiedam

Inleiding

Het was zoiets als wakker worden na een nachtmerrie, maar dan wel een die bijna twee jaar duurde. De corona pandemie, die vrijwel elke activiteit in de Sint Janskerk onmogelijk maakte. Grote delen van de jaren 2020 en 2021 was de kerk op slot. De stichting Sint Janskerk zou die periode niet hebben overleefd zonder de noodsteun van de Gemeente Schiedam.

Het was wel wennen toen er een eind kwam aan de beperkingen en de draad weer kon worden opgepakt, waar die in 2020 was doorgesneden. Zo konden in januari de repetities voor de Matthäus Passion weer beginnen en was er in het voorjaar weer een discodance. Er bleek een grote inhaalvraag om de kerk weer te gebruiken als 'huiskamer van de stad'.

Helaas verschenen er nieuwe donkere wolken aan de horizon door de brute Russische inval in Oekraïne, als gevolg waarvan de Europese energieprijzen omhoog schoten. Voor de stichting had dat nog geen directe gevolgen door de vaste contracten tot het einde van het jaar.

Het leidde wel tot intensivering van de verduurzamingsplannen, waarvan de basis in 2019 was gelegd met het door OOM Advies uitgevoerde onderzoek, dat uitmondde in een heldere route naar een uiteindelijk vrijwel energie neutraal gebouw.

Ook het onderhoud van het gebouw kreeg in 2022 weer volle aandacht. Het had weliswaar niet stilgelegen, maar er waren door de pandemie wel beperkingen uit vrees voor onderlinge besmetting. Ook die zorg was nu voorbij. Van het aantal bezoekers kan dit jaar geen exact getal worden gegeven doordat een van de tellers niet meer betrouwbaar bleek te zijn. Het resultaat van de overige tellers laat wel zien dat ook hier sprake is van een duidelijk herstel. Het bestuursbeleid blijft erop gericht de kerk zoveel mogelijk open te stellen voor bezoekers, plaats te bieden aan zeer gevarieerde evenementen en een open forum te zijn voor wat de stad en de regio bezighoudt. De stichting heeft niet voor niets de ANBI-status: een Algemeen Nut Beogende Instelling. Kerk, toren en Waag zijn samen rijksmonument. De toren is, zoals ook in veel andere steden eigendom van de Gemeente Schiedam.

2022 was verder het vierde van de zes jaar periode van de subsidieregeling (SIM) van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed. Deze subsidie is bedoeld om het cultureel erfgoed in een in een zodanige staat te houden, dat een periodieke grote restauratie (om de 50 jaar) niet meer nodig is. Helaas dekt de subsidie maar voor een bescheiden deel de werkelijke onderhoudskosten. Dat het gebouw nog altijd in zeer goede staat verkeert, zoals blijkt uit rapportages van de Monumentenwacht, is vooral te danken aan de handen en hoofden van onze vrijwilligers.

Als in 2025 Schiedam viert dat het 750 jaar geleden stadsrechten kreeg, dan is het ook 600 jaar geleden dat de kerk aan Johannes de Doper werd gewijd en in gebruik werd genomen. Het is daarmee het oudste en wat meer zegt, nog dagelijks in gebruik zijnde gebouw van Schiedam. De centrale ligging in het stadshart, de omvang, de architectonische kwaliteit van exterieur en interieur en omdat de kerk in veel details de geschiedenis van Schiedam laat zien, is de instandhouding van dit icoon stadsbelang en medebepalend voor de identiteit van Schiedam.

1. 600 jaar Sint Janskerk in 2025

De bouw van de kerk begon in 1335. De kerk verving de allereerste kerk van Schiedam die door Gravin Aleida van Henegouwen geschonken was. In 1425 was de kerk gereed.

Hij werd op 24 juni van dat jaar feestelijk in gebruik genomen door de wijding van het gebouw aan Johannes de Doper, de naamgever van de kerk.

Dit laat-gotische monument had eigenlijk voor het aantal inwoners dat Schiedam toen telde, wel heel grote afmetingen. Maar zoals Schiedam ook vandaag nog trots is op dit gebouw, zo zullen de bewoners van toen met verbazing en bewondering naar dit in hun ogen enorme bakstenen gebouw gekeken hebben.

De viering van deze 600ste verjaardag valt in 2025 samen met het 750-jarige bestaan van Schiedam. Het bestuur van de stichting beraadt zich al geruime tijd over de wijze waarop dit feit zal worden gevierd.

Dat gebeurt onder andere in overleg met de kwartiermakers van de gemeente Schiedam die het 750 jaar bestaan van Schiedam voorbereiden.

Het voornemen is dat een veelzijdig programma een beeld geeft van het huidige gebruik van de kerk in relatie met dat van het verleden. De belangrijkste dag zal ongetwijfeld 24 juni zijn, Sint Jansdag, de dag waarop verondersteld wordt dat Johannes de Doper werd geboren. De kerk dankt er zijn naam aan.

2. Verduurzaming kerkgebouw

In de inleiding is er al even op geattendeerd. Al in 2019 werd het door OOM Advies uitgevoerde onderzoek afgerond met een plan van aanpak voor een omvangrijk verduurzamingsprogramma. Te beginnen met simpele dingen als het dichten van alle kieren en tochtgaten. Toen in 2022 de energieprijzen explodeerden werd de noodzaak van snelle actie onvermijdelijk. Via een van de bestuursleden zijn we in contact gekomen met John van der Vliet van JFE, die zeer deskundig bleek op het handen en voeten geven aan een concreet verduurzamingsprogramma. In zijn eindrapport geeft de adviseur de richting aan op weg naar een uiteindelijk vrijwel energieneutraal gebouw.

Uit de vele berekeningen die gemaakt zijn, blijkt dat de uiteindelijke aanpak zal resulteren in zonnepanelen op de 2 zuidelijke dakvlakken die ook vanuit het hoogste gebouw van Schiedam niet te zien zijn. Verder is de bedoeling de bestaande vloerverwarming in het middenschip te voeden door middel van aardwarmte. Met het isoleren van de houten gewelkappen en andere minder ingrijpende maatregelen zal de warmtebehoefte in de toekomst aanzienlijk lager zijn dan nu het geval is. Ook de 3 bestaande cv-ketels, die het eind van hun levensduur hebben bereikt, zullen worden vervangen door 2 nieuwe met bescheidener capaciteit. Met dit alles is veel geld gemoeid. Ondanks veel steun van fondsen en andere bronnen is het geraamde totaalbedrag voor dit programma nog niet bereikt. Dus gaat de zoektocht naar geld door.

3. Onderhoud

Consistorie

De teruglopende kwaliteit van het goudleer in de consistorie was aanleiding voor een adviesaanvraag bij het atelier, dat ooit eerder een grote restauratie van het goudleer had gedaan. Het bleek inderdaad tijd voor een grote en omvangrijke onderhouds- en schoonmaakbeurt. In samenhang daarmee werd besloten ook het gestucte gewelfplafond waar nodig te herstellen en lekkageschade te verhelpen. Tenslotte zou al het houtwerk aan een grondig onderzoek worden onderworpen. Voor dit project werd subsidie gevraagd en gekregen van het Fonds Schiedam Vlaardingen eo en het De Groot Fonds. Bij onderzoek van de houten lambrizingen bleek er veel mis. Doordat de lambrizing niet kon worden geventileerd, was een belangrijk deel van het hout verstikt zodat het moest worden vervangen. Het restaureren ervan heeft vele honderden uren van onze vrijwilligers gevraagd voordat de resultaten zo waren dat we met een gerust hart de komende tientallen jaren tegemoet kunnen zien.

De geplande onderhoudsbeurt van het goudleer werd daardoor uitgesteld, maar is intussen uitgevoerd. Het herstel van het plafond is nog niet afgerond. Als de kerk in het komend jaar weer opengesteld wordt voor bezoekers zal de consistorie zijn imponerende schoonheid weer aan alle bewonderende bezoekers kunnen tonen.

Voegwerk

In het rapport van de monumentenwacht werd al jaren gesproken over het herstel van het voegwerk van de buitenmuren van de kerk. Delen daarvan waren blijkbaar bij de laatste grote restauratie van 2003/2004 vergeten. Dit jaar is al het voegwerk van het complete gebouw onder handen genomen en waar nodig nieuw gevoegd of hersteld. Dit al jaren slepende punt is eindelijk uitgevoerd.

Daklijsten

Ook werden dit jaar door onze vrijwilligers de boeiboorden van de goten met behulp van een hoogwerker opnieuw geschilderd, de goten schoongemaakt en de regenwaterafvoeren waar nodig ontstopt.

4. Wat gebeurde er verder in de kerk?

Na veel belemmeringen vanwege de covid pandemie kon de kerk in april weer worden opengesteld voor bezoekers. De kerk is daarbij geopend van dinsdag tot en met zaterdag.

Nadat twee jaar de traditionele Matthäus Passion in de Sint Janskerk niet kon plaatsvinden vanwege corona was het dit jaar gelukkig weer zover dat dit hoogtepunt in de jaarlijkse agenda kon worden uitgevoerd.

Ook de inmiddels traditie geworden uitvoering van een requiem dat in oktober, november plaatsvond keerde terug.

Bijzonder was de tentoonstelling met kunstwerken van Herman van Veen die hijzelf op 17 mei opende.

Ook het Stedelijk Gymnasium vond dit jaar de weg weer terug naar de Sint Janskerk voor de diploma-uitreiking van alle eindexamenklassen. Ons bestuur blijft het van groot belang vinden dat dit bijzondere diploma wordt uitgereikt in een omgeving die de kandidaten zich altijd zullen herinneren.

Evenals andere jaren werden er ook dit jaar weer orgelexamens afgenomen door Codarts. Daarnaast waren er regelmatig orgelconcerten in de kerk en meerdere CD opnames.

Ook werd er dit jaar weer een MEVO-bazar georganiseerd waar veel bezoekers op af kwamen. Het leverde een prachtige opbrengst van € 4.709,- op.

Evenals voor de coronatijd werden in de kerk door Crevor een viertal feestelijke discoavonden georganiseerd met grote aantallen bezoekers en zoals altijd ook nu weer zonder enige wanklank.

Regelmatig zijn er basisscholen uit Schiedam op bezoek geweest voor een rondleiding en ook hadden meerdere basisscholen hun kerstvieringen in de kerk.

Nieuw in ons gebouw was dit jaar de door de Historische vereniging gepresenteerde cursus “Ken Uw Stad”. Niet alleen bedoeld voor nieuwe inwoners, ook voor bewoners die gewoon wat meer van hun stad wilden weten. De cursus werd eerder elders in de stad gegeven en zal zeker worden herhaald.

Dit jaar zijn er door verschillende partijen TV opnames gemaakt in de kerk. De EO heeft opnames gemaakt voor het programma “Nederland zingt” en de KRO NCRV heeft opnames gemaakt voor het programma “Petrus in het land”.

Tenslotte stond ook Het Suikerzoet filmfestival weer op het programma dit jaar. Weliswaar niet met de openingsavond, maar toch konden weer velen genieten van dit bekende stadsevenement.

5. Beleid

Evenals in de achterliggende jaren blijft het beleid van de stichting zich voornamelijk richten op drie gebieden:

1. Een zo ruim mogelijke openstelling van het kerkgebouw.
2. Het beschikbaar stellen van de kerk ten behoeve van en eventueel het meedoen aan uiteenlopende stedelijke activiteiten en evenementen.
3. Zo vaak als mogelijk de kerk verhuren teneinde voldoende middelen te verkrijgen om deze ‘huiskamer van de stad’ in goede staat te houden en de onderhouds- en exploitatiekosten te kunnen betalen. Daarbij hanteert het bestuur als criterium dat activiteiten waarvoor de kerk wordt verhuurd, naar het oordeel van het bestuur, niet strijdig zijn met de aard en waardigheid van het gebouw.

6. Vrijwilligers

De stichting is voor veel activiteiten aangewezen op vrijwilligers. In het totaal zijn er nu 40 vrijwilligers. Zij zijn het die gastvrouw/gastheer zijn als de kerk open is, zij verzorgen de consumpties voor bezoekers en gasten en een aantal van hen helpt ook bij het schoonhouden van het gebouw. Sommigen hebben vrijwel een dagtaak aan het lopende onderhoud en het in gereedheid brengen van het interieur voor de diverse evenementen in de kerk. Het zal niemand verbazen dat het bestuur buitengewoon gelukkig is met deze situatie en grote waardering heeft voor hun inzet. Punt van zorg is dat de vergrijzing de instroom van nieuwe helpende handen bemoeilijkt.

Een kleine groep van de vrijwilligers komt samen met de beheerder en de voorzitter van het bestuur maandelijks bijeen voor het bespreken en plannen van komende activiteiten en benodigd onderhoud.

7. Samenstelling bestuur

Het bestuur was dit verslagjaar als volgt samengesteld:

Huib Sneep - voorzitter

Janny Verhoeven - secretaris

Luuk Ruys - penningmeester

Ini Hemminga

Andrea van Hengel

Myrte Janse

Hugo Boogaard

Bram van Hengel

Beheerder

Paul van Wijngaarden

8. Jaarrekening 2022

Balans per 31 december 2022

	2022	2021
Activa		
verbouwingen en aanpassing en geluidsinstallatie	32.482	26.270
vorderingen	19.286	21.693
liquide middelen	218.445	196.782
	<u>270.213</u>	<u>244.745</u>
Passiva		
werkkapitaal	92.841	93.633
voorzieningen	145.000	128.000
restauratiefonds BRIM	26.320	21.149
te betalen posten	6.052	1.963
	<u>270.213</u>	<u>244.745</u>

Verlies- en winstrekening 2022

	begroot 2022	uitkomst 2022	uitkomst 2021
Inkomsten			
buffet		13.616	1.974
af: inkoop		-6.152	-1.780
		<u>7.464</u>	<u>194</u>
concerten	2.400	3.955	1.300
Huur Protestantse gemeente	32.000	32.535	31.680
verhuur kerk	40.000	60.897	32.995
bazaar		4.340	
subsidie Nat. Restauratiefonds	5.171	5.171	5.171
gemeente Schiedam corona			15.921
gemeente Schiedam	15.000	15.000	15.000
overige inkomsten		6.128	16.653
	<u>94.571</u>	<u>135.490</u>	<u>118.914</u>
Uitgaven			
onderhoud	25.000	26.416	22.946
energie	18.000	15.976	19.909
verzekeringen en belastingen	14.000	6.737	12.734
afschrijvingen		2.627	
overig	5.000	4.909	2.021
	<u>62.000</u>	<u>56.665</u>	<u>57.610</u>
kosten bedrijfsleider	47.000	51.878	47.556
vrijwilligers		2.234	266
overige beheerskosten	5.000	2.848	11.730
	<u>114.000</u>	<u>113.626</u>	<u>117.162</u>
Saldo baten en lasten	-19.429	21.864	1.753
incidentele baten en lasten		-484	-484
mutaties voorzieningen	-5.171	-22.171	-5.171
resultaat	-24.600	-791	-3.902

Toelichting op de jaarrekening 2022

Algemeen

De stichting is notarieel opgericht op 27 juni 2011 en per 1 januari 2012 is de stichting daadwerkelijk gaan functioneren. Per 1 januari 2012 heeft de Protestantse Gemeente te Schiedam aan de Stichting Sint Janskerk een bedrag van € 50.000,- ter beschikking gesteld, zijnde een bedrag voor het opstarten en in stand houden van de stichting en haar activiteiten. De Stichting Sint Janskerk gebruikt dit bedrag als werkkapitaal. De eventueel uit de activiteiten voortkomende baten worden toegevoegd aan het werkkapitaal. Vanuit dit werkkapitaal zal allereerst bijgedragen worden aan de instandhouding van het kerkgebouw; hierover wordt gesproken tijdens het voortgangsoverleg zoals genoemd onder Art.4.3 van het convenant tussen de Kerk en de Stichting Sint Janskerk. Ook kan, indien de Protestantse Gemeente te Schiedam, de Stichting tot instandhouding Grote-of Sint Janskerk en de Stichting Sint Janskerk het erover eens zijn dat de financiële toestand het toelaat, de vergoeding voor het kerkelijk gebruik worden bijgesteld. In 2015 heeft de oplevering van de klokkenluiders woning plaats gevonden en heeft het Kerkelijk Bureau er zijn intrek in genomen. De vrijgekomen Waag is na verbouwing begin 2016 verhuurd aan de Stichting Promotie Schiedam.

De Balans

Verbouwing en aanpassing

Dit betreft de boekwaarde van de Voorhof en de geactiveerde aanloopkosten klimaatbeheersing. Het betreft de niet door subsidies en bijdragen gedekte kosten.

Vorderingen

De vorderingen betreffen voornamelijk de in december gefactureerde verhuren.

Werkkapitaal

Het negatieve resultaat van € 791,- is in mindering gebracht op het werkkapitaal.

Voorzieningen

De stichting Sint Janskerk is verantwoordelijk voor het onderhoud van het gebouw. De voorziening betreft een reservering voor de vervanging van de Cv-installatie en inventaris.

Ook is er een reserve eigen risico, hierdoor is de verzekeringspremie voor de komende jaren beduidend lager.

Restauratiefonds

Het rijk heeft voor het in stand houden van het gebouw een bedrag van € 68.947,- als subsidiabel vastgesteld. Het subsidiepercentage is 50% ofwel € 34.474,-. Hiervan wordt 90% in zes jaarlijkse termijnen van € 5.171,- betaald.

De Verlies- en winstrekening

Inkomsten

In 2021 waren er door de coronacrisis praktisch geen inkomsten. De verhuur van de kerk was minimaal. In 2022, na het opheffen van beperkende maatregelen, kon de kerk weer voor evenementen e.d. worden verhuurd.

Huren	2022	2021
Verhuur derden	86.636	51.404
Doorberekende kosten	-25.739	-18.409
	60.897	32.995

De overige inkomsten komen uit subsidies, giften, sponsoring Sint Jansgilde en de verkoop van brochures en kaarten.

Uitgaven

Onderhoud	2022	2021
Gebouw	9.413	1.970
Installaties	11.416	16.321
Inventaris	3.019	1.919
Schoonmaken	1.580	2.646
	<u>25.428</u>	<u>22.856</u>
Muziekinstrumenten	988	90
	<u>26.416</u>	<u>22.946</u>

Afschrijvingen

Voor het eerst in onze serie van jaarrekeningen hebben we afschrijvingen moeten opnemen. We schrijven per jaar 20% af op de "verbouwingen en aanpassing en geluidsinstallatie" met een rest waarde van nul.

Diversen

De beheerder/koster is door de Protestantse Gemeente gedetacheerd bij de Stichting Sint Janskerk. De kosten hiervan worden integraal doorberekend.

De vrijwilligers werden regelmatig bijgepraat over de ontwikkelingen. Er werden geen vergoedingen betaald.

Onder de overige beheerskosten vallen onder meer de telefoonkosten, het onderhoud website, betaalde abonnementen, de kosten betalingsverkeer e.d.